

Čís. 5446.

Vlastnictví a držba vkladní knížky spořitelní jsou právy, činícími exekuci na vkladní knížku nepřipustnou.

Zastavení vinkulované vkladní knížky předpokládá, by knížka byla odevzdána věřiteli do úschovy.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1925, Rv II 675/25.)

Žalobce vedl ku vydobytí peněžité pohledávky příslušející mu proti pozůstalosti po Arturu R-ovi, exekuci zabavením pohledávky, příslušející povinné straně proti poddlužnici, bance U. ze vkladní knížky čís. 50.969, znějící na jméno Artur R. a zabavením nároku povinné strany na vydání téže vkladní knížky. Žalobkyně, tvrdíc vlastnické právo ku vkladní knížce, žalovala o nepřipustnost exekuce. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Žaloba, o niž tu jde, je žalobou podle Šu 37 exek. řádu, a žalobkyně uplatňuje jí vůči dovolatelčině exekuci své vlastnictví ku vkladní knížce, tvrdíc, že toto právo činí exekuci nepřipustnou. Nebylo sporu, že knížka vkladní je vlastnictvím žalobkyně a že ji má tato ve svém držení. Podle Šu 10 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. znějí sice knížky nebo vkladní listy, které spořitelny vydávají na vklady, na určité jméno, vkladatelem udané, ale mají povahu papírů majiteli svědčících, takže každý, kdo předloží takovou knížku, jest pokládán i bez průkazu totožnosti za řádného držitele, a má mu býti vyplacena žádaná částka, pokud není výplatě na překážku umořovací řízení o vkladní knížce, nebo s o u d n í z á k a z, anebo, není-li vklad vázán způsobem připuštěným stanovami — a mohou býti vklady vázány zejména na podpis, heslo, průkazní lístek, nebo na okolnost, o které jest již předem jisto, že musí nastati. Podle Šu 3 zákona ze dne 10. října 1924, čís. 239 sb. z. a n. platí obdobně ve příčině právní povahy vkladní knížky, vázání vkladu a t. d. ustanovení §§ 10 až 12 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. i o vkladních knížkách vydávaných ústavy v Šu 2 zákona 239/1924 uvedenými. Z těchto předpisů, ale také z předpisu Šu 305 ex. ř. opakem vyplývá, že vlastnictví a držba vkladní knížky, o kterou jde ve sporu, jsou takovými právy, která v první řadě činí exekuci podle Šu 296 ex. ř. vlastně neproveditelnou, poněvadž podle Šu 296 ex. ř. uskutečněné zabavení nemůže býti realizováno, když předpis Šu 305 ex. ř. vyžaduje, by vymáhajícímu věřiteli dostalo se držby vkladní knížky. Dovolatelčino tvrzení, že žalobkynin manžel Artur R. dal vkladní knížku, o kterou jde ve sporu, jí do zástavy, že ji dal v její prospěch vinkulovati, takže pohledávka z této knížky byla skutečně v její prospěch proti poddlužnici (bance U.) dána do zástavy poskytnutím dobrovolného smluvního práva zástavního, mělo by význam pouze tenkrát, kdyby bylo zjištěno, že vkladní knížka, o kterou jde, jest v jejím držení. Podle Šu 448 obč. zák. může jako zástava sloužiti každá věc, která dopouští zcizení

a má prodejní cenu, tedy i vkladní knížka, neztrácející této vlastnosti ani vinkulací, která jest jenom obmezením její oběživosti. Ale nesmí býti přehlíženo, že zastavení vinkulované vkladní knížky, které se uskutečňuje podle §§ 451, 1368 a 1369 obč. zák. (a § 296 ex. ř.), předpokládá nutně, by bylo vyhověno také předpisu Šu 452 obč. zák., tedy, by realizaci umožňující vkladní knížka byla odevzdána zástavnímu věřiteli do úschovy. Bylo-li v tomto případě zjištěno, že vkladní knížka zůstala a dosud jest v rukou žalobkyně jako její vlastnice, je tvrzené zastavení této vkladní knížky Arturem R-em pro tuto rozepři bez právního významu, naopak sluší uznati, že zjištěné vlastnictví a držba žalobkyně ku této vkladní knížce je právem činícím dovolatelčiny exekuce nepřipustnými. Dokazuje-li dovolatelka, provádějíc dále podle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací, opak, nelze jí dáti za pravdu.

Čís. 5447.

Zákon ze dne 27. ledna 1922, čís. 33 sb. z. a n., o užití dopravních cest a nemovitostí pro telegrafy.

»Náhradou« ve smyslu Šu 9 (5) zák. rozumí se náhrada za majetkové újmy, způsobené vlastníku přímo a bezprostředně zřízením a udržováním telegrafu na jeho nemovitosti.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1925, R I 911/25.)

Žalobce domáhal se na eráru náhrady škody, ježto prý zřízení státního telegrafního a telefonního úřadu, opravující vedení na stojanu, jenž byl na střeše žalobcovy stodoly, způsobili, že úlomky drátu zapadly do sena, jehož požitím dobytek žalobcův se roznemohl a pošel. *P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* žalobu zamítl. *O d v o l a c í s o u d* zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. *D ů v o d y:* Podle přednesu žalující strany domáhá se tato na eráru (telegrafní správě) náhrady škody, která jí byla způsobena neopatrností zřízců telegrafní správy při výkonu jejich služby záležející v opravě a výměně telefonních drátů, tedy při udržování telefonu. Žalobní nárok spadá tudíž pod ustanovení Šu 6 (2) zákona ze dne 27. ledna 1922, čís. 33 sb. z. a n. O nárocích tohoto druhu rozhoduje, nedojde-li mezi telegrafní správou a poškozeným k dohodě, ve smyslu Šu 9 (5) zákona okresní soud, v jehož obvodu jest předmět, kterého se týká telefonní zařízení, a to v řízení nesporném (§ 9 prováděcího nařízení ze dne 1. února 1923, čís. 21 sb. z. a n.). Prvý soud rozhodoval tudíž o věci, která na pořad práva v řízení sporném nepatří, a proto stížen jest jak rozsudek, tak celé řízení sporné zmatečností ve smyslu Šu 477 čís. 6 c. ř. s. K této zmatečnosti, byť i jí strany nevytýkaly, jest přihlížeti z moci úřední a proto bylo dle Šu 471 čís. 7 a Šu 477 c. ř. s. rozhodnouti, jak se stalo. *N e j v y š š í s o u d* zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání dále jednal a znovu rozhodl.